Çal??an Bulu?lar?na, Yüksekö?retim Kurumlar?nda Gerçekle?tirilen Bulu?lara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Ç?kan Bulu?lara Dair Yönetmelik Yürürlü?e Girdi

1 Kas 2017

29 Eylül 2017 tarihinde 30195 say?l? Resmî Gazete'de yay?mlanarak, ayn? gün yürürlü?e giren Çal??an Bulu?lar?na, Yüksekö?retim Kurumlar?nda Gerçekle?tirilen Bulu?lara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Ç?kan Bulu?lara Dair Yönetmelikle ("**Yönetmelik**"), çal??anlar?n bulu?lar?yla ilgili bedel tarifesi, uyu?mazl?k halinde izlenecek tahkim usulü, yüksekö?retim kurumlar?nda gerçekle?tirilen bulu?lara, kamu kurum ve kurulu?lar? taraf?ndan desteklenen projelerde ortaya ç?kan bulu?lara ili?kin usul ve esaslar belirlendi.

Bilindi?i üzere, 6769 say?l? S?nai Mülkiyet Kanunu ("**SMK**") 19 Ocak 2017 tarihinde yay?nlanarak neredeyse bütün maddeleri aç?s?ndan yürürlü?e girmi?tir. Yeni SMK uyar?nca, i?verenin çal??an bulu?u üzerinde tam veya k?smi hak talebilir, di?er yandan çal??an da makul bir bedelin kendisine ödenmesini i?verenden isteyebilir. Her ne kadar, taraflar?n çal??anlar?n bulu?lar?na ili?kin sözle?me yapma serbestisi mevcut olsa da bu sözle?me yapma serbestisinin çal??an?n aleyhine ya da hakkaniyete uygun olmayacak bir ?ekilde k?s?tlanmas? halinde mevcut sözle?menin geçersiz say?laca?? da hüküm alt?na al?nm??t?r. Bu halde ise, i?verenin bedel ödeme yükümlülü?ünün bertaraf edilemeyece?i yorumuna var?labilmektedir. Yönetmelik de, bu konuyu ayd?nlatmakta ve bedelin zorunlu oldu?unun alt?n? çizmekle birlikte, hesap usullerini detayland?rmaktad?r.

Buna göre, çal??an bulu?lar? bak?m?ndan, bedelin miktar?, bulu?tan elde edilen kazanç ile Yönetmelik'e göre bulu?un ait oldu?u gruplar esas al?narak belirlenen katsay? ile çarp?larak bulunmaktad?r.

Bulu?tan elde edilen kazanç ise, Yönetmelik'te bulu?un i?letme taraf?ndan kullan?lmas? durumunda elde edilen kazanç ile bulu?un i?letme taraf?ndan kullan?lmayarak lisans, devir veya takas yoluyla elde edilen kazanc?n toplam? olarak tan?mlanm??t?r. Elde edilen kazanç ise k?yaslanabilir bir serbest bulu? ile k?yaslanarak, bulu?un kullan?lmas? sonucu i?letmenin masraflar? ile gelirleri aras?nda do?an pozitif fark sonucunda hesaplanan yarara göre veya di?er iki yönteme göre hesap yapman?n mümkün olmad??? hallerde, tahmin yöntemi ile belirlenebilir.

Lisans, devir veya takas yolu ile bulu?un ticarile?tirilmesi halinde ise, bu net gelirlerin en ?ekilde hesaplanaca?? da detayland?r?lm??t?r.

Yönetmelik'e göre, çal??an bulu?lar? üç gruba ayr?lm?? olup, bedelin hesab?nda kullan?lacak kat say?lar gruplara göre belirlenmektedir. Buna göre:

- ***1. Grup:*** ??letmedeki görev alan?na do?rudan girmeyen konularda çal??an?n kendi kendine üstlendi?i bir görev vesilesiyle ve bulu?un gerçekle?tirilmesine i?letmenin katk?s?n?n olmad??? durumda gerçekle?tirilen bulu?lar.
- ***2. Grup***: ??letmedeki görevlendirmenin do?rudan neden olmad??? ancak i?letme taraf?ndan tespit edilen ihtiyac?n giderilmesi veya sorunlar?n çözümü için gerçekle?tirilen veya bulu?un gerçekle?tirilmesine i?letmenin katk?s?n?n oldu?u bulu?lar.
- ***3. Grup***: ??letmede verilen görevlendirmenin do?rudan neden oldu?u ve bulu?un gerçekle?tirilmesine i?letmenin tam katk?s?n?n oldu?u durumda gerçekle?tirilen bulu?lar.

Yönetmelik'te öne ç?kan hususlardan biri ise patent hakk?n?n ekonomik etkisi i?verenin bedel ödeme yükümlülü?ünü kald?racak ölçüde kaybolmu?sa çal??an?n bedel talebinde bulunamayaca??na ili?kin düzenlemedir.

Bu düzenleme SMK'da yer almamakla birlikte, i?verenler lehine yorumlanabilecek bir hükümdür.

SMK'n?n düzenlemesini Yönetmelik'e b?rakt??? hususlardan biri de, i?veren ile çal??an aras?nda bedele ili?kin bir uyu?mazl?k ç?kmas? halinde, taraflar?n aralar?nda uygulanacak tahkim yoluna ili?kin detaylard?r. Bu aç?dan Yönetmelik, aç?k ?ekilde bu tip uyu?mazl???n çözümünü 6100 say?l? Hukuk Muhakemeleri Kanunu veya 4686 say?l? Milletleraras? Tahkim Kanunu'nun ilgili maddelerine at?f yolu ile çözümlemektedir.

Yüksekö?retim kurumlar?nda gerçekle?en bulu?lara ili?kin olarak ise, bulu?tan elde edilen gelir, bulu?un kullan?m?ndan, lisans verilmesinden, devredilmesinden veya di?er yollarla ticarile?tirilmesinden elde edilen gelirlerin tamam? olarak tan?mlanmakla birlikte, yüksekö?retimde gerçekle?tirilen bulu?lar bak?m?ndan bulu? sahibine ödenecek bedel, bulu?tan elde edilen gelirin üçte birinden daha az olamaz. Çal??an bulu?lar?ndan farkl? olarak, yüksekö?retim kurumunun bulu?tan yararlanmaya ba?lad??? tarihten itibaren iki ay içinde taraflar?n bedelin miktar? veya ödeme ?ekli üzerinde anla?amamalar? halinde uyu?mazl???n mahkeme yoluyla çözümlenece?i düzenlenmi?tir.

Kamu destekli projelere Yönetmeli?in uygulanabilmesi için ise kamu kurumlar? taraf?ndan finanse edilen bir deneysel çal??man?n yap?lmas? ad?na verilen burs, hibe benzeri bir destek için imzalanm?? bir i?birli?i anla?mas?n?n varl??? gerekir. Bu kapsamda bulu?u ortaya koyan ki?inin bulu? üzerinde hak sahipli?i talep edip etmedi?i hususunda kurumu bilgilendirmesi gerekir. Ki?i bir y?l içinde bildirimde bulunmazsa kurum taraf?ndan hak sahipli?i bedelsiz olarak al?n?r. Bulu? sahibinin bulu? üzerinde bir hak talep etmesi halinde ise, ilgili kamu kurulu?u kendi ihtiyaçlar?na yönelik kullan?mlar? do?rultusunda lisans hakk?na bir bedel ödemeksizin sahip olur.

Yönetmeli?in tam metnine bu linkten ula?abilirsiniz.

?LG?L? ÇALI?MA ALANLARI

- Patentler ve Faydal? Modeller

Related Attorneys

- EZG? BAKLACI GÜLKOKAR, LL.M.
- YONCA ÇELEB?